

שימש מישור בתנועה כנושא כלים של אורי אבנרי, הרי היה זה שלום כהן עצמו, כל עוד חשב שזה כדאי לו.

ד. פרשת גלעדי

התייצבנו בבחירות להסתדרות בסיסמא הבאה: **"נעשה להם בהסתדרות מה שעשינו להם בכנסת."**

זמן קצר אחרי ראשית פעולתנו בהסתדרות, נוכחנו לדעת שנציגינו על עמדתו בהסתדרות.

לעומת פעולתה המוצלחת של סיעתנו בכניסת, שזכתה במשך השנים להתפעלות כללית מצד ירדנים ואויבים, נכשלה סיעתנו בהפיתרות כשלון חרוץ.

לא נוצרה לה תדמית ציבורית כלשהי, והיא לא הטביעה את רישומה בהסתדרות ובציבור.

בעייה זו התעוררה במוסדות התנועה פעמים רבות, ונעשה ניסיון כן לאתר את סיבות הכשלון, ואף הוזכרו סיבות שונות.

מרבית החברים הגיעו בהדרגה למסקנה כי אחת הסיבות העיקריות היא אישיותו של הנציג השני שלנו בחוד הפועל, נעים גלעדי, וזאת מאחר שהנציג הראשון שלום כהן, לא מילא אלא תפקיד ייצוגי. (על אירצונו של שלום כהן למלא את תפקידו בהסתדרות, ראה להלן). מלכתחילה לא היו לחברים המרכזיים בתנועה אשליה לגבי כישוריו הדלים של נעים גלעדי, ועל כן כלל לא עלה על דעתם למנותו כחבר הוועד הפועל.

כניסתו של גלעדי לוועד הפועל אירעה כלהלן: **כראש רשימתנו בבחירות להסתדרות עמדו שלום כהן (שנפטר), מפני שלא הוכר כחבר הסתדרות לצורך הבחירות), פרופ' ראובן קריץ, הבמאי פיטר פריי, נעים גלעדי, וכן הלאה.**

הוחלט כי נושא העול העיקרי של תנועתנו בהסתדרות יהיה ראובן קריץ, וכך הוא הוצג בפני הציבור ככל אפיפות הבחירות שלנו בהסתדרות, ובתוכנית הטלוויזיה, שערכנו לקראת הבחירות. אחרי הבחירות נקרא ראובן קריץ במפתיע למלא תפקיד אקדמאי חשוב בארה"ב, ועל כן לא יכול היה לקבל על עצמו את התפקיד. פיטר פריי, שהעמיד את יוקרתו האישית לרשות מאבקנו בהסתדרות, לא היה מוכן לקבל על עצמו עול זה. מכיוון שהתנועה היתה עסוקה או בבחירות ל' כנסת, ולאחר מכן בהתארגנותה בכנסת השביעית, נכנס גלעדי, למעשה באקראי, להעדה הפועל.

הספקות התעוררו תוך זמן קצר. אחרי ששקלנו את החלפתו בנפשונו, ביוזמת שלום כהן, עם יצחק בן-אהרן, מוזכר בהסתדרות. בפגישה זו נכחו אורי אבנרי, שלום כהן ואני, ובה שאל שלום כהן את בן-אהרן במה יכולה תנועתנו לתרום תרומה גדולה יותר לחיים הפנימיים בהסתדרות. בן-אהרן השיב:

"קודם כל תחליפו את גלעדי, מפני שהוא בדיחה." אחרי שיהיה יו"ר תבע שלום כהן ממני להיכנס מייד להסתדרות, כדי שאוכל אני לבוא במקום גלעדי בוועד הפועל.

מאז היו כמה דיונים על נושא זה, ואין ספק כי החלפתו של נעים גלעדי היתה מתבצעת מוזמן, לפי דרישת שלום כהן, לולא התעוררה בינתיים פרשת הכלתנאים של שלום כהן עצמו.

עתה מנצל כהן את עניין גלעדי גם כדי להעזר בו במלחמתו הפרטית, וגם כדי לטשטש פיש את העקבות ולהציג את עניינו האישי כמאבק ציבורי.

בצורה זו משתדל שלום כהן להפתיר שהוא נלחם עבור כסאו בכנסת, ומעמיד פנים כאילו הוא נלחם עבור כסאו של נעים גלעדי — בעוד שהוא היה ראשון המציעים להדיחו.

ה. איך הודח גלעדי

לפני חמישה חודשים, הטיל מרכז התנועה על חמישה חברים מרכזיים לעשות ניסיון אחרון להשיג פיוס ושלום-בית. ההצעה הוצעה על-ידי פרץ עופר (המושקע עכשיו על-ידי שלום כהן), ושלום כהן תמך בה בהתלהבות.

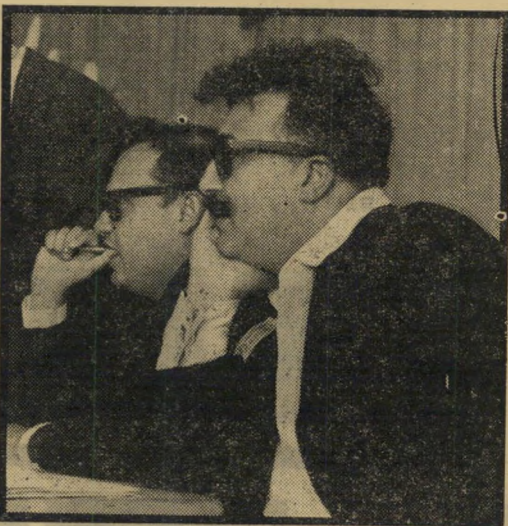
חמשת החברים שנתמנו, קיימו שורה של פגישות נפרדות עם אבנרי, כהן, וזכרוננו ואחרים, ולבסוף הוחלט למנות "ועדה מרכזת", שתטפל בכל העניינים הפרסונליים. להעדה זו סופחו שני חברי ועדת-הביקורת. אשכול עופר, כדי להגביר את הביקורת והפיקוח. הוועדה המרכזת המליצה להחליף את גלעדי כנציג התנועה בוועד הפועל של ההסתדרות.

המרכז דן בהמצעה זו בישיבה מיום 24.4.71, על פי סעיף שנכלל בסדר-היום שפורסם מראש. הוויכוח נמשך ארבע שעות תמימות, כשרוב חברי המרכז הנוכחים הביעו באופן חופשי את דעתם בעד

ונגד, וכמעט כולם מתחו ביקורת קטלנית על כשלונותיו של גלעדי. גם גלעדי וגם שלום כהן דיברו כל אחד פעמיים ביימים בהיכוח זה. אף אחד מהם לא עירער על סמכותו של המרכז לקבל החלטה בנידון.

בתום הוויכוח נערכה הצבעה. רוב מכריע הצביע בעד החלפת גלעדי. גלעדי וכהן הצביעו נגד. מייד לאחר מכן נערכה הצבעה שנייה למינוי מחליפו, כשכהן וגלעדי תמכו באריה ערן, שזכה ב-5 קולות בלבד, בעוד שהרוב המכריע הצביע בעד גועם בלום.

השתתפותם של כהן וגלעדי בוויכוח ובהצבעות מוכיחה בעליל כי לא עלה כלל על

הידידים אמנון זכרוננו ושלום כהן בוועידת התנועה. כהן פנה נגד זכרוננו רק כאשר נסתבר לו שעליו לפנות למענו את מקומו בכנסת. השבוע החליט אמנון זכרוננו לוותר על מקומו ברישימה.

הוועד פרופסור ראובן קריץ, כנואם ראשי באסיפת-בחירות להסתדרות, שהתנהלה תחת הסיסמא: "מה שעשינו להם בכנסת — נעשה להם בהסתדרות." ראובן קריץ נועד להיות ראש הסיעה בהסתדרות, אך הדבר נבצר ממנו.

דעתם לשלול את סמכות המוסד העליון של התנועה להכריע בעניין זה.

בעוד המרכז ממשיך בדיוניו על המצב המדיני, שיגרר כהן וגלעדי מבחון שליח שהציע למרכז. "עיסקה": שגלעדי יפקיד בידי ועדת-הביקורת כתב-התפטרות, שייכנס לתוקפו בעוד שבועיים, תמורת תנאים שהוא העמיד. מובן שעיסקה זו כלל לא הובאה לדיון.

אין שמץ של ספק שהחלטת המרכז היתה חוקית ודימוקרטית, הן בצורתה והן בתוכניה. וזאת אישר השבוע השופט המחוזי שלמה לזנברג, כגוף ההחלטה בה דחה את עתירות גלעדי. (כהן-גלעדי ניסו להכריח את סוכנות עיתונאים לגנוז ידיעה על-כך, ולאחר מכן פירסמו דיבה כאילו "שיחתנו" את כתב עיתונאים שמסר את הידיעה הנכונה. על כך יוגש מישפט-דיבה).

יש לציין שהחלפת שליח על-ידי תנועה, ששלחה אותו, היא דבר מקובל, והדבר קורה לעיתים בגלל סיבות שונות. מקובל ששליח כזה מתפטר מעצמו, ברגע שמוסדות תנועתו החליטו על החלפתו. הדבר

נעשה עשרות פעמים בכל שנה כמוסדות שונים, ולמי שניר הג אחרת פוגע כמוסד הציבורי האלמנטרי, והופך לכלנתר.

ו. פרשת הכסף

אין זה סוד שהמטרה העיקרית של שלום כהן בפרשת גלעדי קשורה גם בנסיון להשתלט על מקורות הכסף של תנועת העולם הזה — כוח חדש.

תנועתנו מקבלת מדי חודש כ-5,500 ל"י מקופת ההסתדרות, כחלקה במס המשולם על-ידי כוחרי התנועה, חברי ההסתדרות. סכום זה ממלא תפקיד חשוב במימון הפעולות הפוליטיות של התנועה, שאין לה מיפעלים ושאניה עוסקת בעסקים מיסחריים, כמפלגות המימסד.

ככסף זה ממומנות הפעולות הפוליטיות של התנועה, מיבצעה, מודעותיה הפוליטיות, הופעותיה כמוסדות השונים ושאר מאבקים, הן על רקע פוליטי וביטחוני, והן על רקע סוציאלי וכלכלי.

אי אפשר כלל להפריד בין נושאים אלה, מאחר שגם ב' כנסת, גם ברחוב, גם בפירסומים ובעיתונות וגם בהסתדרות, משמיעה התנועה את דברה על כל הנושאים. נציגיה בהסתדרות מדברים על ענייני מלחמה ושלום, כשם שנציגינו בכנסת ובהפגנות מדברים על שבתות, בעיות העוני והפער הסוציאלי.

עיקר פעולותינו בעניינים סוציאליים עשינו דיוקא בכנסת (שביתת החרים, שביתת המורים, שביתת פועלי הנמל, שביתת האחיות וכו'), בעוד שנציגינו בהסתדרות לא הצליחו להפנות תשומת-לב הציבור לבעיות אלה. משום כך אין אצלנו — ואין אצל שום מפלגה אחת — הפרדה בין ההוצאות לפעולות בנושאים סוציאליים ובין ההוצאות לפעולה פוליטית אחרת.

אולם מזה זמן רב מנסה שלום כהן לשים את ידו על כסף זה, בטענה כי הכסף המתקבל מחברי ההסתדרות צריך להימסר לנציגי התנועה בהסתדרות.

ביום 5.11.70 הקריא מיקי ברנד בשם שלום כהן ונעים גלעדי בישיבת המרכז מכתב שיהיה הדהים את חברי המרכז. במכתב זה דרשו כהן-גלעדי שכל הכסף המגיע מההסתדרות יועבר לחשבון מיוחד, שיעמוד לרשותם הבלתי-עית — דבר שהיה הופך אותם לדיקטטורים של התנועה.

בו במקום מסר אורי אבנרי, כיו"ר התנועה, את המכתב הזה לועדת-הביקורת, כדי שתקבע אם טענות כהן-גלעדי צודקות. כהן החרים את ישיבות העדה, בעוד שגלעדי נאות להופיע בפניה.

בהחלטה ביום 3.12.70 קבעה ועדת-הביקורת פה אחד, אחרי בדיקת העובדות: "לאור העובדות הנ"ל תמונה עצם כתיבת המכתב, ויש לנו ספקות חמורים לגבי כנותם של כותבי המכתב." הוועדה קבעה שכל כספי התנועה ונכסיהם בקופה אחת, למימון מכלול פעולותיה הפוליטיות של התנועה, וזאת בהתאם לתקנון התנועה. דו"ח זה הובא לישיבה הבאה של המרכז לצורך הסקת מסקנות — ואז מיהרו כהן-גלעדי, במהלך הישיבה, לכסל את המכתב ולחזור בהם מתוכננו.

מדהים על כן שהם חוזרים על אותן טענות שכבר נכדקו, נפסלו, ושהם עצמם חזרו בהם מהן.

יש לציין שנוהג זה לגבי הקצבות ההסתדרות קיים בכל התנועות האחרות בארץ, הוא מעוגן בהחלטה מפורשת של ההסתדרות, הקובעת כי הכספים מועבים רים למרכזי המפלגות, ולא לסיעות בהסתדרות.

ז. ניהול כספי התנועה

טענותיו של שלום כהן לגבי ייעוד הכספים של התנועה מופרכות שבעתיים לאור העובדה שהוא היה אחראי לניהול כספי התנועה מאז הקמת התנועה ב-1965 ועד 1.5.70. דהיינו: גם בשנה הראשונה של קיום סיעתנו בהסתדרות. לכן היה הוא עצמו אחראי להעברת כספי ההסתדרות לקופת התנועה, ולנהלי השימוש בו, כפי שהם קיימים עד היום.

חלק נכבד מההקצבה ההסתדרותית משמש לכיסוי חובות התנועה ממערכת הבחירות להסתדרות ולכנסת, ושלום כהן הוא האחרון הרשאי להתמרמר על כך. להלן כמה עובדות על הצורה בה ניהל שלום כהן את כספי התנועה:

ביום 17.4.70, כשהיחסים בצמרת התנועה עוד היו תקינים ושלום כהן נחשב לידידי האישי, נאלצתי, כיו"ר ועדת הביקורת (דאז), להגיש ליו"ר ההנהלה (דאז), אורי אבנרי,